

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 100/04

mun. Chișinău

07 martie 2022

Inspectorul principal de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, în temeiul art.7 alin.(2), art.19, art.37 și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, a întocmit prezentul Act de constatare în privința dlui **Moldovanu Andrei, primarul satului Ordășei, raionul Telenești.**

I. Partea descriptivă a situației de fapt.

Potrivit art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se face în condițiile art. 27 alin. (6).

La data de 28.12.2021, în temeiul prevederilor art.30 alin.(2) din Legea nr.132/2016, inspectorului principal de integritate, Griciuc Ada i-a fost redistribuită electronic aleatoriu prin intermediul sistemului informațional automatizat e-Integritate, sesizarea nr.12/4936 din 08.12.2021 în privința lui Moldovanu Andrei, IDNP [REDACTED], domiciliat în [REDACTED]. Inițial, la data de 14.12.2021, sesizarea nr.12/4936 a fost repartizată către un alt inspector de integritate, cu generarea dosarului de control nr.20210215023.

Potrivit sesizării, în perioada 2017-2021, dl Moldovanu Andrei ar fi admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese în cazul în care, în calitate de primar al s. Ordășei, rl Telenești a încheiat cu SRL Avisalim în persona administratorului [REDACTED] (soția) cinci contracte de arendă privind transmiterea în folosință terenuri agricole.

În ordinea art.31 alin.(1) și art.37 alin.(4) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate are obligația, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării, să efectueze verificarea prealabilă a sesizării întru stabilirea existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, cu emiterea unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

Astfel, în aceeași zi, 28.12.2021, conform art.31 alin.(1) și art.37 alin.(4) din Legea nr.132/2016, coroborate cu art.75 alin.(1) din Codul administrativ, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării, inspectorul de integritate a constatat că sub aspect de formă și conținut aceasta corespunde rigorilor legii, iar obiectul reclamat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

Extrasele din Registrul de Stat al Populației au confirmat relația de *soți* între Moldovanu Andrei și [REDACTED].

În declarațiile de avere și interese personale depuse în perioada 2016-2021, Moldovanu Andrei a declarat calitatea sa de co-fondator al SRL Avisalim și veniturile ridicate de soția sa [REDACTED] din activitatea desfășurată în cadrul acestei firme.

Extrasele din baze de date ale Agenției Servicii Publice și Serviciului Fiscal de Stat au confirmat relaționarea ambelor persoane Moldovanu Andrei și [REDACTED] cu societatea SRL Avisalim, IDNO 1003606001290, din data fondării acesteia la 29.03.1999, și anume,

Moldovanu Andrei în calitate de co-fondator cu cota 53%, iar [REDACTED] în calitate de administrator.

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, luând act de aspectele semnalate de petent și de obligația primarului de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, de a fi demn de încrederea alegătorilor și de a contribui prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, inspectorul de integritate a constatat prezența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către primarul satului Ordășei, raionul Telenești, Moldovanu Andrei.

Subsecvent, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 alin.(1), art.31 și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a întocmit Procesul-verbal nr.35/04 din 14.01.2022 prin care a dispus inițierea procedurii de control pe aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către Moldovanu Andrei, primarul satului Ordășei, raionul Telenești (*în continuare – subiectul controlului*).

Subiectul controlului a fost informat prin scrisoarea nr.04-04/251 din 17.01.2022 despre inițierea procedurii de control și despre drepturile statuate la art.32 al Legii nr.132/2016 (avizul poștal nr.DS8005847655AS din 20.01.2022 confirmă recepționarea scrisorii), însă nu a beneficiat de drepturile sale și nu a luat cunoștință de materialele dosarului de control.

În ordinea art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.19, art.20 alin.(1) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului probatoriu relevant, de către inspectorul de integritate au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, extrasele fiind anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

II. Analiza elementelor constitutive ale conflictului de interese.

Materialele prezentate de Comisia Electorală Centrală prin răspunsul ne.CEC-8/549 din 26.01.2022 denotă că subiectul controlului exercită al doilea mandat consecutiv de primar al satului Ordășei, raionul Telenești, validat prin Hotărârea Judecătorei Orhei (sediul Telenești) din 29.10.2019 (dosar nr.3-168/2019).

Prin urmare, subiectul controlului a deținut calitatea de subiect al declarării în temeiul art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.16/2008 cu privire la conflictul de interese (*abrogată la 01.08.2016*) și continuă să dețină această calitate în temeiul art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*), fiind persoană cu funcție de demnitate publică căruia i se aplică prevederile Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, ale Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și ale Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local.

Pornind de la statutul funcției deținute de subiectul controlului, relevante cazului dat sunt prevederile art.11 alin.(2) din Legea nr.199/2010, potrivit cărora *demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.*

Deci, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, subiectul controlului a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese statuate la art.11 din Legea nr.133/2016, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; asigurarea transparenței și a controlului public al activității; responsabilitate individuală și exemplul personal.

În sensul art.2 din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Același articol definește *interesul personal* ca orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice

și cu organizațiile internaționale. Iar, la categoria *persoane apropiate*, legiuitorul a atribuit soțul/soția, copilul, concubinul/concubina, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea, persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

La art.12 alin.(3) din Legea nr.133/2016 legiuitorul definește *conflictul de interese real*, situație în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Subsecvent, conform art.12 alin.(7) din Legea nr.133/2016, subiectul controlului a avut obligația să declare la Autoritatea Națională de Integritate despre apariția *conflictului de interese real* imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Iar, în condițiile art.14 alin.(3) din Legea nr.133/2016, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectul controlului a avut interdicția întreprinderii oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd părțile vizate despre decizia respectivă, pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor și neadmiterii conflictelor de interese consumate în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016.

Pornind de la aceste premise, identificarea unui conflict de interese real necesită prezența obligatorie a următoarelor elemente constitutive: calitatea de subiect al declarării, aflare acestuia în exercițiul funcției, apariția situației în care subiectul este chemat să ia decizii și prezența interesului personal care influențează sau poate influența integritatea profesională.

Important de menționat la acest aspect prevederile art.37 alin.(5) din Legea nr.132/2016, în vigoare la 29.10.2021, potrivit cărora controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese nu se efectuează în cazul în care de la admiterea conflictului de interese au trecut mai mult de trei ani.

Prin urmare, prezentei proceduri de control pot fi supuse doar situațiile de conflict de interese apărute pe durata exercitării funcției publice de către subiectul controlului în perioada 14.01.2019 – 14.01.2022 (trei ani pînă la data inițierii procedurii de control).

Conform materialelor prezentate de Primăria satului Ordășei prin răspunsul nr.intr.1078 din 14.02.2022, în perioada 2017-2021, între Primăria sat. Ordășei, în calitate de Arendator în persoana subiectului controlului și SRL Avisalim, în calitate de Arendaș, în persoana administratorului [REDACTAT] au fost încheiate trei contracte de arendă terenuri agricole, după cum urmează:

- a) Contractul de arendă nr.48 din 05.05.2019, prin care firma SRL Avisalim a primit în folosință terenul agricol din conturul [REDACTAT], suprafața 11,66 ha, amplasat în [REDACTAT],
- b) Contractul de arendă nr.36 din 14.03.2020, prin care firma SRL Avisalim a primit în folosință terenul agricol din conturul [REDACTAT], suprafața 14,3 ha, amplasat în [REDACTAT],
- c) Contractul de arendă nr.68 din 23.02.2021, prin care firma SRL Avisalim a primit în folosință terenul agricol din conturul [REDACTAT], suprafața 18,21 ha, amplasate în [REDACTAT].

Analizate prin prisma art.12 alin.(3) din Legea nr.133/2016, aceste situații constituie conflicte de interese reale în care s-a aflat subiectul controlului, în cazul în care a fost chemat să ia decizii în prezența interesului personal generat de relația cu persona juridică SRL Avisalim, al cărei co-fondator este din anul 1999, precum și de relația cu persoana apropiată [REDACTAT] (soția), care exercită funcția de administrator al SRL Avisalim.

Informația disponibilă din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese, ținut de Autoritatea Națională de Integritate în corespundere cu art.12 alin.(8) din Legea nr.133/2016,

prezintă că subiectul controlului nu a declarat conflictele de interese în care s-a aflat la data de 05.05.2019, 14.03.2020 și 23.02.2021.

Subsecvent, fapta subiectului controlului de participare în exercitarea mandatului de ales local la luare decizii cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare a conflictului de interese real, constituie *conflict de interese consumat* în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016.

În ordinea art.35 alin.(1) și art.37 alin.(4) din Legea nr.132/2016, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere.

Astfel, prin invitația nr.04-04/971 din 21.02.2022, subiectul controlului a fost solicitat să prezinte punctul de vedere, explicații și documente justificative asupra circumstanțelor faptice identificate în cadrul prezentei proceduri de control.

Subiectul controlului a dat curs invitației și a prezentat la data de 03.03.2022, nr.intr.1689 explicații în care menționează, că pînă a lua deciziile respective și întru evitarea careva conflicte de interese, s-a adresat în perioada 2018-2021 către mai mulți agenți economici și persoane fizice din localitate pentru a prelua în prelucrare terenurile agricole (proprietate publică) abandonate parțial/haotic, dar toți refuzau deoarece aceste loturi era imposibil de consolidat. Susține subiectul controlului, că în aceste circumstanțe a fost impus să ia decizia de a semna contracte de arendă cu SRL Avisalim, pentru a nu lăsa terenurile în paragină și pentru a acumula venituri suplimentare în bugetul local. Menționează subiectul controlului că din banii intrați în bugetul local a fost construit un teren de joacă pentru copii.

Totodată, subiectul controlului a prezentat documente confirmative care denotă măsurile întreprinse în perioada de pînă la și în timpul efectuării prezentei proceduri de control, întru evitarea apariției unor noi situații de conflict de interese, și anume:

- Cererea administratorului SRL Avisalim, [REDACTAT] depusă la 03.11.2021 prin care solicită rezilierea Contractului de arendă nr.68 din 23.02.2021 privind arenda terenurilor agricole din conturul [REDACTAT], amplasate în [REDACTAT],
- Decizia Consiliului sătesc Ordășei nr.7/8 din 29.11.2021 cu privire la expunerea la licitație cu strigare de dare în arendă a terenurilor publice din conturul [REDACTAT],
- Procesul-verbal nr.3 din 11.01.2022 cu privire la rezultatele licitației cu strigare de dare în arendă a terenurilor publice din conturul [REDACTAT],
- Contractul de arendă nr.2-574 din 17.01.2022 încheiat în persoana subiectului controlului cu arendașul cet. [REDACTAT] privind dare în arendă a terenurilor publice din conturul [REDACTAT].

Confruntate cu materialul probator administrat și prin prisma cadrului legal pertinent, inspectorul de integritate constată că cele invocate de subiectul controlului nu justifică inacțiunile acestuia de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese, prin urmare luarea deciziilor de semnare acte juridice (contracte de arendă) în prezența interesului personal generat de relația cu persona juridică SRL Avisalim și de relația cu persoana apropiată [REDACTAT] (soția), a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Pe final, inspectorul de integritate reține că necunoașterea și neaplicarea conformă a legii nu exonerează subiectul controlului de răspundere, în contextul în care acesta a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile funcției deținute, informația fiind accesibilă urmare publicării acestora în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al RM. Iar, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur*, legea este opozabilă *erga omnes* și se aplică ca atare, chiar dacă la momentul săvârșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare.

III. Concluzii și decizii.

Generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma cadrului legal pertinent, conducîndu-se de principiile concluziei, utilității și veridicității și aplicînd propria convingere în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probator administrat în raport cu supozițiile invocate la etapa inițierii controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Moldovanu Andrei, primarul satului Ordășei, raionul Telenești, prin:

- nedeclarare în modul stabilit de art.12 alin.(7) din Legea nr.133/2016, conflictele de interese în care s-a aflat la data de 05.05.2019, 14.03.2020 și 23.02.2021, în cazul în care, fiind în exercițiul funcției și având interes personal rezultat din relația cu persoana juridică SRL Avisalim, unde deține calitate de co-fondator și din relația cu persoana apropiată [REDACTED] (soția), administrator al acestei firme, a fost chemat să încheie contracte de dare în arendă loturi de teren proprietate publică din conturul [REDACTED], amplasate în [REDACTED],

- nesoluționare în modul stabilit de art.14 alin.(3) – (4) din Legea nr.133/2016, conflictele de interese în care s-a aflat la data de 05.05.2019, 14.03.2020 și 23.02.2021, în cazul în care, fiind în exercițiul funcției și având interes personal rezultat din relația cu SRL Avisalim și din relația cu administratorul acestei firme, [REDACTED] (soția), a fost chemat să încheie trei contracte de dare în arendă loturi de teren proprietate publică din conturul [REDACTED], amplasate în [REDACTED], influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului de ales local,

- admitere conflicte de interese consumate în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul mandatului de primar și având interes personal rezultat din relația cu persoana juridică SRL Avisalim și din relația cu persoana apropiată [REDACTED] (soția), a semnat trei contracte de arendă nr.48 din 05.05.2019, nr.36 din 14.03.2020 și nr.68 din 23.02.2021, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese.

Potrivit art.23 alin.(4) din Legea nr.133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Complementar, art.15 alin.(1) din Legea nr.133/2016 prevede că actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

Sub aspect procedural, conform dispozițiilor art.39 alin.(1) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională, după caz, emite act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Conducându-se de rezultatele prezentei proceduri de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate conchide că inacțiunile subiectului controlului de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese apărute la data de 05.05.2019, 14.03.2020 și 23.02.2021, poartă caracter contravențional și cad sub incidența art.313² alin.(1) și alin.(2) din Codul contravențional.

Totodată, inspectorul de integritate reține noile prevederi statuate la art.39 alin.(2) din Legea nr.132/2016 care condiționează dispunerea măsurilor de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La caz, informațiile disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate denotă, că subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese.

De asemenea, inspectorul de integritate observă că actele semnate de subiectul controlului în conflict de interese nu au prejudiciat, ci dimpotrivă au adus beneficii suplimentare la bugetul local, aceste resurse financiare fiind ulterior îndreptate pentru construcția unui teren de joacă pentru copii.

În această ordine de idei, inspectorul de integritate consideră distonantă aplicarea în privința subiectului controlului măsura de încetare a mandatului de primar, interdicția în ocupare funcție publică, precum și adresare instanței de judecată cereri de constatare nule cele trei contracte de

arendă nr.48 din 05.05.2019, nr.36 din 14.03.2020 și nr.68 din 23.02.2021 care au fost încheiate cu încălcarea de către subiectul controlului a dispozițiilor legale privind conflictele de interese.

Generalizând rezultatele controlului conform propriei convingeri formate în urma examinării obiective și imparțiale supozițiile invocate la etapa inițierii controlului, luând act de punctul de vedere și apreciind materialul probator administrat conform principiilor pertinentei, concludenții, utilității și veridicității, conducându-se de prevederile Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale în coroborare cu prevederile art.art.19, art.37 și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul principal de integritate,-

dispune:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Moldovanu Andrei, primarul satului Ordășei, raionul Telenești, exprimată prin nedeclarare și nesoluționare conformă conflictele de interese apărute la data de 05.05.2019, 14.03.2020 și 23.02.2021.

2. Se comunică actul de constatare dlui Moldovanu Andrei și se informează despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău, mun. Chișinău. str. Teilor nr.4.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 6 (șase) file.

Inspector principal de integritate

Ada Griciuc